

JELENA KOZLOVA
A varázsszemüveg

Hah! Szemüveg! Vajon mit látni vele? – töprengett Kolja, és az orrára nyomta. Különös – mintha csak rám szabták volna! A szemüvegben, akárcsak anélkül, minden látható: a folyó, a fűzfák, a közeli erdő, a túlsó part. Még a meredek partszegélyen elterülő falu is látszik a csillogó ablakaival.

Kolja mindent alaposan megvizsgálgatott a szemüvegen át, aztán eszébe jutott, hogy ideje volna hazaindulni. Na, de mi legyen a szemüveggel? Hagyja itt? Vigye magával? Törte a fejét. Kora gyermekkorától arra tanították, hogy kérés nélkül nem szabad elvinni a másét. Öt-hatéves lehetett, amikor a házuk melletti szemétdombon talált egy hegyes árt, prima fogantyúval. Hazavitte. De édesapja visszairányította – vidd vissza oda, ahonnan elhoztad. A szemétdombon találtad ezt a kis szerszámot, biztosan tévedésből dobta ki valaki. Keresni fogja! Egy apával nem lehet vitatkozni. Vidd vissza! – és punktum! Kolja elsírta magát, de szót fogadott: visszadobta a szemétdombba az árt.

Hát most mit tegyen? Dobja a szemüveget a bokrok közé? Ha úgy gondolkodik, mint az édesapja, mese nincs, itt kell hagyni a füzesben. De ez mégsem a varjúé, bár ő ejtette ki a csőréből! Bizonyára valakitől elcsente. Talán éppen egy falubelitől? Ha itt hagyja, senki sem találja meg. Ki keresné a szemüvegét a folyó melletti füzesben? A másét nem viheti el. De itt sem hagyhatja! Valakit becsapott a varjú, gondolta a fiú. Meg kell kérdezni a faluban, hogy nem veszítette-e el valaki a szemüvegét. Hazaviszi, de ha a papa meglátja, vissza fogja dobni a partra.

Ki tudja, miért, váratlanul a rossz osztályzatra gondolt. Meg a tanár nénire. Valentyina Vasziljevna megparancsolta az órán, hogy írjanak egy fogalmazást a nyárról. Kolja meg is írta. Felidézte a nyarat, a halászatot, amikor éppen a papával jöttek ide halat fogni, ezért van itt a horgászfelszerelés is. Tiszta szívből írta a fogalmazást, őszintén. Lehet, hogy ötöst ad rá a tanár néni. Lehet, hogy éppen most ellenőrzi a füzeteket. Miközben Kolja erre gondolt, váratlanul Valentyina Vasziljevna látta a saját otthonában! Meglepetésében üdvözölte a tanárnőt, persze válasz senkitől sem érkezett.

Íme, mit látott Kolja: semmiféle füzeteket nem javított a tanárnő, hanem egy tiszta viaszos vászonnal borított asztalnál ült, és kásával etette a kislányát. De ő engedetlenkedett, nem akart enni. Jobbra-balra forgatta a fejét. Gyér hajában egy vörös szalag ékeskedett. Az is himbálózott ide-oda. Tanárnő, és nem fogadnak szót neki! – csodálkozott Kolja. Megrázta a fejét, és elmúlt a látomás.

Itt a folyó, a fűzbokor, a fenyő, az erdő... Mi történt velem? Talán álmodtam?

Eszébe jutott a tányér kása a pedagóguslakás asztalán, és korogni kezdett a gyomra. Ideje hazaindulni. A mama bizonyára várja már a vacsorával. Alig gondolt rá, már látta is az édesanyját! A boltban. A pultnál áll, és kezében forgat egy órát! Ugyanolyan, amilyet ő szeretne. A fiú majdnem felugrott a helyéről, még a lélegzete is elakadt: vajon megveszi neki az órát, vagy sem? Közeledik a kasszához. És már a zsebében van a dobozka az órával. Kolja örömeiben ugrott egyet, a szemüveg pedig lecsúszott az orráról, azzal véget ért a látomás.

Folyó, erdő. Ott, a meredek partszegélyen van Kolja faluja. Mi történt velem megint? – rémüldözött a fiú. Talán a szemüveg tehet minderről? Az orrára nyomta, ismét az édesanyjára gondolt, és íme, a mama rövid szürke kabátban, ugyanolyan szoknyában, őszi lábbeliben siet. Nyakában nejlonkendő. Megy az ösvényen, és nem is sejt, hogy Kolja látja. Amikor nem gondolt az édesanyjára, eltűnt a látomás. Kezébe vette a szemüveget, megint rágondolt, de most nem látta, biztosan a faluban van. Újból feltette a szemüveget, ismét az édesanyjára gondolt, és megint megpillantotta. Bement az udvarba. Megfordult, becsukta maga mögött a kiskaput, felment a magas tornácon, és eltűnt a házban.

Varázsszemüveg! Varázsszemüveget találtam! – ugrált nagyokat örömeiben. Aztán figyelmes tekintettel vizsgálta. A közönséges szemüvegtől csak a tejuveg lencséiben különbözött.

De igazat mond-e a szemüveg? Nem csapja-e be? Meg kell róla győződnie!

Futás haza! Azonnal megkérdezi a mamát, hogy megvette-e az órát.

Most már nem volt számára kérdés, hogy magával viszi-e a szemüveget, vagy sem. A világ kinciséért sem hagyná ott! Micsoda szerencse érte!

Egyenesen repült a falujába. Vitte magával a horgászfelszerelést is. Akármennyire is igyekezett, látta, hogy a fekete varjú folyton a nyomában van.

Különös madár! Vajon mit akar? Miért követi? Félni kezdett. Biztosan meg akarja tudni, hogy hol lakik, az sem kizárt, hogy valami rosszban sántikál. Kolja minden eshetőségre felkészülve megállt időnként, és horgászbottal megfenyegette a varjút.

Nagy Katalin fordítása

Kozlova, Jelena (1954, Lüti) komi szerző, novellákat és verseket ír. A Komi Pedagógiai Főiskola filológiai fakultásán végzett. 1995 óta a Komi Írószövetség elnöke. Fontosabb komi nyelven írt könyvei: *Löz kljanyicsa* (*Kék üvegdarabka*; oroszul is megjelent; Sziktivkar, 1998), *Me da Ivuk vokoj* (nincs orosz fordítása; Sziktivkar, 1992), *Volszbnije ocski/Gögülja-vugülja* (*Varázsszemüveg*, meseregény orosz és komi nyelven, Sziktivkar, 2008). A fent közölt regényrészlet e kötetből valók. (3–9. p.) A *Varázsszemüveg* Észországban is megjelent (2009). Műveit az észten kívül lefordították oroszra, karélra, komi-permjákra, udmurtra, marira, erzamordvinra, vepszére, sőt baskíra is. Magyarul először lép az Olvasók elé.